

Dokument z posiedzenia

A9-0328/2021

19.11.2021

SPRAWOZDANIE

w sprawie nowych kierunków operacji humanitarnych UE
(2021/2163(INI))

Komisja Rozwoju

Sprawozdawca: Norbert Neuser

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	13
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ.....	15
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	16

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie nowych kierunków operacji humanitarnych UE (2021/2163(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 208 i 214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej¹,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 z dnia 20 maja 2021 r. zmieniające decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009³,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej w sprawie konsensusu europejskiego w sprawie pomocy humanitarnej z 2008 r.⁴,
- uwzględniając czwartą konwencję genewską z dnia 12 sierpnia 1949 r. o ochronie osób cywilnych podczas wojny,
- uwzględniając decyzję Rady 2003/335/WSiSW z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wykrywania i karania ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości i zbrodni wojennych⁵,
- uwzględniając konkluzje Rady z 26 listopada 2018 r. w sprawie poprawy światowego bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego,
- uwzględniając wytyczne UE dotyczące propagowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego⁶,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2286 z 3 maja 2016 r. w sprawie ochrony rannych i chorych, personelu medycznego i personelu organizacji

¹ Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.

² Dz.U. L 185 z 26.5.2021, s. 1.

³ Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

⁴ Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.

⁵ Dz.U. L 118 z 14.5.2003, s. 12.

⁶ Dz.U. C 303 z 15.12.2009, s. 12.

humanitarnych w konfliktach zbrojnych,

- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie wyników Światowego Szczytu Humanitarnego oraz zobowiązań podjętych przez uczestników szczytu,
- uwzględniając tzw. wielki układ (Grand Bargain) zawarty w dniu 23 maja 2016 r., roczne niezależne sprawozdania na jego temat, w szczególności sprawozdanie za rok 2021, oraz ramy Grand Bargain 2.0 i załączniki przedstawione na dorocznym posiedzeniu Grand Bargain w dniach 15–17 czerwca 2021 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców z lipca 2021 r. w sprawie wykorzystania elastycznego finansowania w 2020 r. oraz aktualizacje tego sprawozdania,
- uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczenia ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030 przyjęte na 3. światowej konferencji ONZ poświęconej zmniejszaniu ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, która odbyła się w dniach 14–18 marca 2015 r. w Sendai, w Japonii, a także rezultaty prac światowych platform na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, które odbyły się w Cancun w 2017 r. i w Genewie w 2019 r.,
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając światowy przegląd sytuacji humanitarnej z 2021 r. przygotowany przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej oraz jego comiesięczne aktualizacje,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2021 r. pt. „Unia równości – strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 (COM(2021)0101),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie operacji humanitarnych UE: nowe wyzwania, te same zasady (COM(2021)0110) oraz późniejsze konkluzje Rady z dnia 20 maja 2021 r.,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie pomocy humanitarnej, w szczególności rezolucje z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie podejścia UE do kwestii odporności i działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi w krajach rozwijających się: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego⁷, z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie edukacji dzieci w sytuacjach nadzwyczajnych i w czasie przedłużających się kryzysów⁸, z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie przygotowań do Światowego Szczytu Humanitarnego: wyzwania i szanse w zakresie pomocy humanitarnej⁹, z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie odporności jako strategicznego priorytetu działań zewnętrznych UE¹⁰, oraz z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju,

⁷ Dz.U. C 468 z 15.12.2016, s. 120.

⁸ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 151.

⁹ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 106.

¹⁰ Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 177.

Instrumentu Pomocy Humanitarnej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju¹¹,

- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0328/2021),
- A. mając na uwadze, że potrzeby humanitarne są rekordowo wysokie – w 2021 r. pomocy będzie potrzebować 238 mln osób – i wynikają w dużej mierze z konfliktów, ale także z czynników systemowych, takich jak zmiana klimatu, klęski żywiołowe, degradacja środowiska, wzrost liczby ludności na świecie, brak bezpieczeństwa żywnościowego, ograniczone zasoby wody i nieudolne sprawowanie rządów; mając na uwadze, że rosnące potrzeby humanitarne i ich coraz większa złożoność dotyczą każdego z celów zrównoważonego rozwoju i wskazują na niepokojący brak globalnych postępów we wdrażaniu Agendy 2030;
- B. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 pogłębiła istniejące słabości i nierówności, zwiększyła potrzeby humanitarne – zwłaszcza gwałtowny wzrost głodu i braków w dostawach żywności, przy czym prawie 300 mln osób jest zagrożonych poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego, a ponad 40 mln stoi w obliczu nadzwyczajnego poziomu braku bezpieczeństwa żywnościowego – oraz utrudniła działania humanitarne z uwagi na zamknięcie granic i inne ograniczenia, jakie próbują wprowadzić strony konfliktów zbrojnych; mając na uwadze, że wzrost potrzeb humanitarnych jest po części wynikiem zakresu pomocy rozwojowej, który jest niewystarczający, by zaradzić przyczynom niestabilności; mając na uwadze, że według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) pomoc humanitarna dla wszystkich państw w sytuacjach niestabilności wzrosła o 38 % w latach 2015–2016, podczas gdy programowana pomoc rozwojowa dla państw w takich sytuacjach nie wzrosła w tym samym okresie¹²; mając na uwadze, że w latach 2014–2018 pomoc humanitarna stanowiła drugi co do wielkości udział we wkładach na rzecz zagranicznej pomocy rozwojowej w 29 krajach należących do Komitetu Pomocy Rozwojowej¹³;
- C. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 z jednej strony stworzyła liczne przeszkody dla organizacji międzynarodowych w prowadzeniu logistyki operacji pomocowych, z drugiej strony, te wyzwania logistyczne przyczyniły się do pewnych pozytywnych zmian w sposobie wdrażania programów pomocowych, w szczególności w zwiększaniu znaczenia lokalizowania pomocy humanitarnej;
- D. mając na uwadze, że w 2018 r. około 108 mln osób potrzebowało międzynarodowej pomocy humanitarnej w wyniku burz, powodzi, susz i pożarów środowiskowych; mając na uwadze, że do 2050 r. ponad 200 mln osób może potrzebować pomocy humanitarnej każdego roku w wyniku katastrof związanych z klimatem i społeczno-gospodarczych

¹¹ Dz.U. C 390 z 18.11.2019, s. 33.

¹² Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, *States of Fragility 2018* [Kraje niestabilne], 17 lipca 2018 r.

¹³ Nomura, S., Sakamoto, H., Ishizuka, A., Shimizu, K. i Shibuya, K., *Tracking sectoral allocation of official development assistance: a comparative study of the 29 Development Assistance Committee countries, 2011–2018* [Monitorowanie sektorowej alokacji oficjalnej pomocy rozwojowej – studium porównawcze 29 krajów należących do Komitetu Pomocy Rozwojowej, 2011–2018], *Global Health Action* [globalne działania w zakresie zdrowia], styczeń 2021 r.

skutków zmiany klimatu;

- E. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta najdotkliwiej odczuwają skutki sytuacji kryzysowych; mając na uwadze, że prawdopodobieństwo, iż dorastające dziewczęta w strefach konfliktu nie uczęszczają do szkoły wynosi 90 %; mając na uwadze, że 70 % kobiet na obszarach klęski humanitarnej jest bardziej narażonych na przemoc ze względu na płeć, a także mając na uwadze, że kobiety stanowią ponad 70 % osób cierpiących z powodu chronicznego głodu;
- F. mając na uwadze, że humanitarny most powietrzny UE, który został utworzony w reakcji na ograniczenia w transporcie spowodowane pandemią, w znacznym stopniu pomógł wypełnić krytyczne luki w działaniach humanitarnych, gdyż ułatwił transport pomocy, pomocy doraźnej i pracowników organizacji humanitarnych;
- G. mając na uwadze, że większa częstotliwość i intensywność klęsk spowodowanych zmianą klimatu podsyca konflikty i sprawia, że coraz więcej osób w niespotykanym dotąd wymiarze pada ofiarą przedłużających się przesiedleń, podczas gdy wiele długotrwałych kryzysów pozostaje nierozwiązanych;
- H. mając na uwadze, że rosnącym potrzebom humanitarnym nie towarzyszą odpowiednie środki, co prowadzi do szybko rosnącej luki w finansowaniu: w 2020 r. zrealizowano mniej niż połowę działań w zakresie pomocy humanitarnej, o którą apelowało ONZ, a w sierpniu 2021 r. na zaspokojenie potrzeb opiekujących na kwotę 36,6 mld USD (30 % całości) dostępne były jedynie środki w wysokości 10,9 mld USD¹⁴; mając na uwadze, że w 2020 r. finansowanie niezwiązane z odpowiedzialnością na pandemię COVID-19 pochodzące od dwudziestu największych darczyńców publicznych spadło poniżej poziomu z 2019 r.¹⁵;
- I. mając na uwadze, że finansowanie pomocy humanitarnej na świecie nadal w dużym stopniu zależy od bardzo ograniczonej liczby darczyńców, zaś dziesięciu największych z nich zapewnia około 85 % wszystkich środków;
- J. mając na uwadze, że pomoc humanitarna jest kluczowym elementem działań zewnętrznych UE oraz że w 2020 r. łączne środki finansowe UE i państw członkowskich stanowiły 36 % globalnej pomocy humanitarnej, co stanowi największy wkład na świecie; mając na uwadze, że poziom wkładów w ramach UE jest zróżnicowany, przy czym cztery państwa członkowskie i Komisja odpowiadają za około 90 % wszystkich środków finansowych UE przeznaczonych na pomoc humanitarną;
- K. mając na uwadze, że ponowne zobowiązanie sygnatariuszy w dokumencie Grand Bargain 2.0 (wielka umowa) do zapewnienia, by działania humanitarne były jak najbardziej lokalne i jedynie w niezbędnym stopniu umiędzynarodowione, pociąga za sobą potrzebę przekazywania co najmniej 25 % środków finansowych przeznaczonych na pomoc humanitarną w sposób jak najbardziej bezpośredni podmiotom lokalnym i

¹⁴ Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, System monitorowania finansowego, Wkład w pomoc humanitarną za 2021 r.

¹⁵ Development Initiatives, *Global Humanitarian Assistance Report 2021* [Sprawozdanie w sprawie globalnej pomocy humanitarnej 2021].

krajowym; mając jednak na uwadze, że cel ten jest daleki od osiągnięcia;

- L. mając na uwadze, że obecna luka w finansowaniu na rzecz rozwoju powoduje konieczność zwiększenia wydajności, skuteczności, widoczności, przejrzystości i rozliczalności, a także poprawy podziału ryzyka w systemie pomocy humanitarnej oraz zapewnienia udziału większej liczby krajów w działaniach humanitarnych, aby pomoc ta zaspokajała potrzeby dotkniętej skutkami luki ludności, co podkreślono ostatnio w dokumencie Grand Bargain 2.0, w którym za kluczowe czynniki priorytetowe uznano przede wszystkim aspekty lokalne i finansowanie wysokiej jakości;
- M. mając na uwadze, że finansowanie wysokiej jakości obejmuje jeden z dwóch podstawowych priorytetów Grand Bargain 2.0; mając na uwadze, że w drugim filarze Forum Politycznego Wysokiego Szczybla ONZ ds. Finansowania Działań Humanitarnych z 2016 r. wzywa się do poszerzenia zasobów humanitarnych przez partnerstwa z nowymi darczyńcami dwustronnymi i sektorem prywatnym, ułatwianie przepływów przekazów pieniężnych i islamskie finansowanie społeczne¹⁶; mając na uwadze, że pomoc humanitarna pochodząca od prywatnych darczyńców już rośnie i zwiększyła się o 9 %, z 6,2 mld USD w 2018 r. do rekordowej kwoty 6,8 mld USD w 2019 r.¹⁷;
- N. mając na uwadze, że Komisja zaproponowała uruchomienie projektu pilotażowego dotyczącego łączenia zasobów w celu znacznego zwiększenia zasobów na działania humanitarne i w związku z tym zaapelowała o większe zaangażowanie sektora prywatnego;
- O. mając na uwadze, że niezmiennie wyzwaniem pozostaje rozdrobnienie pomocy humanitarnej ze względu na dużą liczbę darczyńców i agencji niosących pomoc oraz brak koordynacji ich działań i projektów;
- P. mając na uwadze, że darczyńcy zachęcają do organizacji konsorcjów w ramach współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że w porównaniu z innymi metodami organizacja konsorcjum charakteryzuje się zazwyczaj szerszymi celami i większymi zasobami;
- Q. mając na uwadze, że rozwiązywanie kryzysów humanitarnych wymaga nie tylko większych środków finansowych, lecz także zdecydowanych wysiłków politycznych na rzecz ograniczenia potrzeb polegających na zapobieganiu konfliktom i ich zakończeniu, ochronie podstawowych praw człowieka, promowaniu zrównoważonego rozwoju, ograniczaniu ryzyka i podatności na zagrożenia, przeciwdziałaniu zmianie klimatu i dostosowywaniu się do niej, walce z korupcją przy przydzielaniu środków finansowych oraz rozwiązaniu problemu braku przejrzystości w stosunkach z organizacjami lokalnymi;
- R. mając na uwadze, że podstawowe normy i zasady są kwestionowane na całym świecie,

¹⁶ High-Level Panel on Humanitarian Financing, report for the UN Secretary-General entitled 'Too important to fail – addressing the humanitarian financing gap' [Panel Wysokiego Szczybla ds. Finansowania Działań Humanitarnych, sprawozdanie dla sekretarza generalnego pt. „Zbyt ważne, by się nie udać – rozwiązanie problemu luki w finansowaniu pomocy humanitarnej”], 17 stycznia 2016 r.

¹⁷ Development Initiatives, *Global Humanitarian Assistance Report* [Sprawozdanie w sprawie globalnej pomocy humanitarnej], 2021.

co przejawia się systematycznym naruszaniem międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym atakami na ludność cywilną oraz pracowników organizacji humanitarnych i medycznych, a także coraz większymi przeszkodami w udzielaniu pomocy humanitarnej;

- S. mając na uwadze, że w ostatnich latach dramatycznie wzrosła liczba ataków na personel organizacji humanitarnych;
1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie operacji humanitarnych UE – nowe wyzwania, te same zasady, oraz zawarte w nim konkretne propozycje poprawy świadczenia pomocy humanitarnej; wzywa do szybkiego wdrożenia tych propozycji w ramach ścisłych konsultacji i we współpracy z partnerami humanitarnymi, aby zapewnić przewidywalność pomocy oraz aby nie była ona fragmentaryczna i nie prowadziła do powielania innych działań; ponownie podkreśla, że zgodnie z Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej pomoc humanitarna UE musi być zawsze udzielana wyłącznie w zależności od precyzyjnie określonych potrzeb wynikających ze wstępnej oceny, musi być w pełni zgodna z zasadami humanitarnymi, takimi jak humanitaryzm, neutralność, bezstronność i niezależność, a w ramach dostępu do pomocy humanitarnej musi uwzględniać w szczególności wyzwania, przed jakimi stoją grupy znajdujące się w trudnej sytuacji, takie jak osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości i osoby wysoce zmarginalizowane; wzywa Komisję do zadbania o to, aby zasada „nie pomijać nikogo” była podstawą nowego podejścia do działań humanitarnych; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą uwzględniania edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych w celu zapobiegania przedwczesnemu porzucaniu nauki przez dzieci, zwłaszcza w przypadku długotrwałych konfliktów;
 2. zauważa z zaniepokojeniem gwałtowny wzrost luki w finansowaniu pomocy humanitarnej spowodowany zmniejszeniem finansowania przez głównych darczyńców w momencie rosnących potrzeb; podkreśla wyraźne różnice w wysokości wkładów, zarówno na poziomie globalnym, jak i w obrębie UE; apeluje do Komisji o zapewnienie solidnego budżetu rocznego na pomoc humanitarną UE, aby zagwarantować terminowe, przewidywalne i elastyczne finansowanie pomocy humanitarnej od początku każdego roku finansowego, zarówno z myślą o przedłużających się konfliktach, jak i reagowaniu na nowe konflikty, oraz o stworzenie wyodrębnionej puli środków w rezerwie na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR) na wypadek kryzysów humanitarnych poza granicami UE, aby utrzymać istniejącą zdolność do szybkiego uruchomienia dodatkowych funduszy w przypadku pojawiających się, nasilających lub nagłych sytuacji kryzysowych; wzywa UE, aby opowiedziała się za większym podziałem odpowiedzialności międzynarodowej i zwiększeniem środków na pomoc humanitarną; wzywa państwa członkowskie, aby dawały przykład i przeznaczały stałą część swoich dochodów narodowych brutto na pomoc humanitarną; wzywa Komisję do składania rocznych sprawozdań na temat wysokości środków finansowych przeznaczonych przez UE na pomoc humanitarną na świecie;
 3. apeluje do Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych o opracowanie strategii długoterminowej współpracy z państwami trzecimi, w szczególności z nowymi darczyńcami, z wykorzystaniem dwustronnej, regionalnej i wielostronnej dyplomacji UE, aby zwiększyć liczbę krajów będących darczyńcami dobrowolnej pomocy

- humanitarnej; podkreśla, że wkład ze strony dodatkowych krajów będących darczyńcami umożliwiłby zgromadzenie kwoty potrzebnej do stawienia czoła międzynarodowym kryzysom humanitarnym; z zaniepokojeniem odnotowuje brak formalnego porozumienia w sprawie pomocy humanitarnej w umowie o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, by podjęły starania o formalne partnerstwo UE i Zjednoczonego Królestwa w dziedzinie pomocy humanitarnej;
4. podkreśla zobowiązanie Komisji do wykorzystania finansowania prywatnego i większego angażowania sektora prywatnego w pomoc humanitarną UE oraz popiera uruchomienie pilotażowej inicjatywy łączenia środków z budżetu humanitarnego UE w 2021 r.; wzywa Komisję, by dostarczyła Parlamentowi więcej informacji, a także pisemną ocenę wdrożenia pilotażowego projektu łączonego finansowania działań humanitarnych, zawierającą analizę dostosowania do celów działań zewnętrznych; podkreśla potencjał inicjatyw dotyczących łączenia środków, w tym obligacje humanitarne i systemy ubezpieczeń od skutków klęsk żywiołowych, w tym również wykorzystywanie w pełni Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus do celów związanych z pomocą humanitarną; podkreśla jednak, że dalsza współpraca z sektorem prywatnym wymaga analizy wyników osiągniętych dotychczas dzięki tej współpracy oraz wyłączonego promowania partnerstw zgodnych z celami działań zewnętrznych UE i międzynarodowymi zasadami humanitarnymi;
 5. jest zaniepokojony rosnącą liczbą poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka; wzywa do ustanowienia mechanizmu koordynacji UE w celu opracowania spójnego podejścia UE do międzynarodowego prawa humanitarnego, a także monitorowania naruszeń i opowiedzenia się za zapewnieniem poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego, również przez wykorzystanie odpowiednich instrumentów politycznych, handlowych i ekonomicznych oraz dotyczących pomocy rozwojowej w działaniach zewnętrznych UE;
 6. wzywa Komisję, wiceprzewodniczącą Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz państwa członkowskie do dokładnego monitorowania naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i do uwzględniania tych naruszeń jako kryterium umieszczania osób lub podmiotów w odpowiednich systemach sankcji UE zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego; zaznacza, że sankcje i środki ograniczające podjęte w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE muszą być zgodne z międzynarodowym prawem humanitarnym i nie mogą utrudniać prowadzenia działań humanitarnych; podkreśla potrzebę konsekwentnego uwzględniania wyłączeń ze względów humanitarnych w systemach środków ograniczających oraz zapewnienia partnerom niezbędnego wsparcia i wytycznych, aby mogli oni skutecznie stosować te wyłączenia;
 7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia międzynarodowego prawa humanitarnego oraz do stanowczego ścigania i karania tych, którzy wykorzystują głód jako broń wojenną, aby przeciwdziałać powszechnemu naruszaniu prawa do pożywienia podczas konfliktów, powtarzającemu się wykorzystywaniu głodu jako metody

prowadzenia wojny oraz odmawianiu dostępu do pomocy humanitarnej;

8. wzywa UE i jej państwa członkowskie do szybkiego wypełnienia zobowiązań podjętych na Światowym Szczycie Humanitarnym oraz w ramach umowy Grand Bargain; podkreśla znaczenie uczynienia pomocy humanitarnej bardziej wydajną i skuteczną poprzez zwiększenie elastyczności finansowania za pomocą finansowania nieprzydzielonego, w mniejszym stopniu przeznaczzonego na określony cel i wieloletniego, które byłoby dostosowane do warunków lokalnych, ukierunkowane na potrzeby i na ludzi, a także m.in. poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla partnerów humanitarnych dzięki harmonizacji i uproszczeniu wniosków darczyńców i wymogów w zakresie sprawozdawczości, finansowaniu podmiotów krajowych i lokalnych oraz promowaniu innowacyjnych rozwiązań; przypomina, że przedłużające się kryzysy to sytuacje wymagające działań humanitarnych oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie, by przewidziały konkretne rozwiązania dotyczące skutecznego przydziału środków finansowych na pomoc humanitarną i rozwój dla partnerów działających w tych sytuacjach; zachęca UE i jej państwa członkowskie do wprowadzenia do umów o dotacje zawieranych z partnerami środków zapewniających tym partnerom wystarczającą elastyczność programu, umożliwiającą im szybkie przejście od działań rozwojowych do reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych w razie nagłej sytuacji kryzysowej, w tym również w przypadku finansowania udostępnianego w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”;
9. apeluje do Komisji i państw członkowskich o utrzymywanie i wspieranie realistycznego dialogu na temat podziału ryzyka między właściwymi departamentami oraz z ich partnerami humanitarnymi i innymi zainteresowanymi stronami, w oparciu o niedawne doświadczenia i wyciągnięte wnioski, aby stale dążyć do poprawy obowiązujących przepisów dotyczących finansowania i zwiększyć ich wydajność i skuteczność, zwłaszcza w czasie bardzo zmiennych kryzysów humanitarnych; zwraca uwagę, że świadomość ryzyka okazała się skutecznym narzędziem jego ograniczania;
10. podkreśla szczególne znaczenie wspierania podmiotów lokalnych i wzywa Komisję do opracowania ambitnej polityki dotyczącej lokalizacji, w tym do promowania przejrzystości, wykorzystania wiedzy fachowej i doświadczenia partnerów oraz określenia sposobów zapewnienia większego i lepszego wsparcia lokalnym respondentom w celu wzmocnienia ich zdolności, umożliwienia im korzystania ze wszystkich dostępnych instrumentów i zapewnienia ich zaangażowania w procesy decyzyjne, przy jednoczesnym rozwiązaniu kwestii wzajemnej rozliczalności i podziału ryzyka, ponieważ wzmocnienie lokalnych respondentów jest głównym czynnikiem zmniejszającym zapotrzebowanie na międzynarodową pomoc humanitarną w przyszłości; apeluje do Komisji o dopilnowanie, aby wprost włączyć uczestnictwo kobiet na równych zasadach i ich równouprawnienie do wszelkich nowych mechanizmów mających na celu zwiększenie roli podmiotów lokalnych w działaniach humanitarnych;
11. podkreśla, że w kontekście pandemii COVID-19 lokalizacja umożliwia reakcję zdrowotną dostosowaną do kontekstu krajów rozwijających się w celu uniknięcia uprzedzeń w stosunku do Europy, zwłaszcza w odniesieniu do protokołów ograniczania rozprzestrzeniania się choroby i kampanii zapobiegawczych; apeluje, aby poprzez

dalszą lokalizację działań humanitarnych odpowiednio zakwestionować dominację europocentrycznej perspektywy w sytuacjach kryzysowych;

12. podkreśla wyzwania związane ze zmianą klimatu i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania do dalszego uwzględniania skutków zmiany klimatu i czynników środowiskowych w działaniach humanitarnych, do wzmocnienia odporności na zmianę klimatu w regionach podatnych na zagrożenia oraz do budowania odporności społeczności podatnych na zmianę klimatu poprzez gotowość na wypadek klęsk żywiołowych i działania antycypacyjne dzięki podejściu opartemu na potrójnym powiązaniu z udziałem ludności tubylczej i społeczności lokalnych, z myślą o szczególnych potrzebach w zakresie pomocy i ochrony ludności dotkniętej klęskami żywiołowymi oraz negatywnymi skutkami zmiany klimatu, w szczególności osób przesiedlonych i społeczności przyjmujących; z zadowoleniem przyjmuje również zobowiązania do nadania pomocy humanitarnej UE bardziej zrównoważonego charakteru pod względem środowiskowym i śledzenia wydatków związanych z klimatem; wzywa Komisję do zapewnienia niezbędnych środków na przystosowanie się do zmiany klimatu i zmniejszenie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, między innymi za pośrednictwem Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, oraz do przyspieszenia realizacji zobowiązań z Sendai w ramach działań zewnętrznych UE;
13. z zadowoleniem przyjmuje konkretne osiągnięcia humanitarnego mostu powietrznego UE oraz koncepcję stworzenia potencjału europejskich działań w dziedzinie pomocy humanitarnej w celu wypełnienia luk w działaniach humanitarnych UE; wzywa do regularnego konsultowania się z państwami członkowskimi i partnerami w dziedzinie pomocy humanitarnej w sprawie wszelkich nowych inicjatyw Komisji, w których powinno się korzystać z istniejących możliwości podmiotów niosących pomoc humanitarną i mechanizmów UE, takich jak Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, zamiast je powielać;
14. podkreśla, że choć pomoc humanitarna ma na celu natychmiastowe zajęcie się sytuacjami zagrażającymi życiu, kryzysy powodowane są przez czynniki, które wymagają rozwiązań długoterminowych, gdyż pierwotna sytuacja niestabilności jest ważnym elementem poprzedzającym kryzysy humanitarne; wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do przyjęcia komunikatu określającego jasną politykę dotyczącą powiązań między pomocą humanitarną, rozwojem i pokojem, aby wyeliminować rozbieżności między poszczególnymi obszarami polityki, a jednocześnie zagwarantować przestrzeganie szczególnego charakteru prawnego i specjalnych zasad pomocy humanitarnej; podkreśla, że podejście oparte na powiązaniach powinno wzmocnić odporność i promować zrównoważone reagowanie, natomiast cele zrównoważonego rozwoju należy wykorzystywać jako ramy takiego podejścia, ponieważ Agenda 2030 stanowi jedyną w swoim rodzaju okazję do wyeliminowania pierwotnych przyczyn niestabilności i konfliktów, m.in. w oparciu o praktyczne doświadczenia organizacji pozarządowych; wzywa UE i państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia tego podejścia opartego na powiązaniach, ze szczególnym naciskiem na eliminowanie niestabilności, zapobieganie konfliktom, walkę z głodem, przeciwdziałanie wysiedleniom związanym z klęskami żywiołowymi i negatywnymi skutkami zmiany klimatu, zapewnienie możliwości kształcenia i środków do życia, wspieranie wczesnej odbudowy, zwiększanie zdolności reagowania, promowanie

samodzielności i budowanie odporności; wzywa Komisję do opublikowania oceny wdrożenia koncepcji powiązania pomocy humanitarnej z rozwojową w sześciu państwach pilotażowych wskazanych w 2017 r.;

15. wzywa Komisję do oceny dotychczasowych doświadczeń i programów dotyczących kwestii związanych z płcią, ponieważ istnieje coraz większa potrzeba zajęcia się nimi, a to z uwagi na znaczącą rolę kobiet jako ofiar konfliktów i katastrof; wzywa do wdrożenia bardziej konkretnych elementów uwzględniania aspektu płci w przyszłych działaniach humanitarnych, w tym analiz uwzględniających kontekst i aspekt płci, przy jednoczesnej ochronie praw słabszych grup społecznych, w tym kobiet, dziewcząt i osób ze społeczności LGBTIQ+; popiera swobodny dostęp do bezpłatnych publicznych usług ochrony zdrowia i wysiłki na rzecz zmniejszenia śmiertelności i zachorowalności, jak również podkreśla potrzebę zwiększenia gotowości na wypadek wystąpienia epidemii i pandemii;
16. apeluje do UE i państw członkowskich o wdrożenie i promowanie inicjatywy nansenowskiej w postaci programu działania na rzecz ochrony osób przesiedlonych w regionach transgranicznych w kontekście klęsk żywiołowych i zmiany klimatu; podkreśla znaczenie współpracy między podmiotami zajmującymi się pomocą humanitarną, rozwojem, zmniejszaniem ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i zmianą klimatu w celu zmniejszenia ryzyka przesiedleń w kontekście klęsk żywiołowych i niekorzystnych skutków zmiany klimatu oraz zaspokojenia potrzeb w dziedzinie pomocy i ochrony;
17. wzywa do poświęcenia szczególnej uwagi kwestii żywienia jako podstawowego prawa wszystkich ludzi w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i poprawy odporności systemów żywnościowych na wstrząsy gospodarcze, klimatyczne i wywołane przez człowieka; apeluje o przegląd unijnego planu działania w dziedzinie żywienia, aby zająć się wszystkimi formami niedożywienia w kontekstach humanitarnych i rozwojowych, zgodnie z konkluzjami Rady z listopada 2018 r.;
18. ponownie podkreśla zaangażowanie Komisji i jej nieustające wysiłki na rzecz wspierania widoczności i świadomości pomocy humanitarnej UE wśród różnych zainteresowanych stron w całej UE, w tym organizacji pozarządowych, oraz na rzecz zwiększenia widoczności UE w jej działaniach zewnętrznych;
19. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź zorganizowania pierwszego w historii Forum Humanitarnej UE, które ma się odbyć w styczniu 2022 r.; podkreśla, że forum powinno mieć włączający charakter, być dostępne, obejmować udział partnerów wykonawczych w dziedzinie pomocy humanitarnej, dążyć do zwiększenia widoczności pomocy humanitarnej UE i pracy jej partnerów, promować strategiczny dialog na temat polityki humanitarnej UE, zwiększać wsparcie polityczne i świadomość charakteru opartej na zasadach i potrzebach pomocy humanitarnej UE oraz przyspieszać realizację kluczowych działań określonych w komunikacie Komisji;
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Świat stoi w obliczu niezwykle złożonego scenariusza humanitarnego – liczba osób cierpiących z powodu kryzysów humanitarnych wzrosła znacząco z około 90 mln w 2015 r. do prawie 240 mln w 2021 r. Większość czynników powodujących ten gwałtowny wzrost potrzeb jest znana od lat – od konfliktów po wpływ zmiany klimatu, degradacji środowiska, wzrostu liczby ludności na świecie i nieudolnego sprawowania rządów. Jednak wybuch pandemii COVID-19 dodatkowo zaostriżył światowy kryzys humanitarny i utrudnił reagowanie o zasięgu międzynarodowym. Występuje przy tym niepokojąca luka w finansowaniu międzynarodowym, ponieważ dostępne środki nie rosną tak szybko jak potrzeby humanitarne.

Jednocześnie świadczenie pomocy humanitarnej stało się bardziej złożone i niebezpieczne ze względu na niepokojące regularne przypadki naruszania podstawowych zasad praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego. Dodatkowe trudności wynikają z coraz dłuższego czasu trwania kryzysów (kryzysy przedłużające się) oraz z faktu, że wielu kryzysom nie poświęca się wystarczającej uwagi publicznej i politycznej (kryzysy zapomniane).

W obliczu takiego scenariusza UE i jej państwa członkowskie – które łącznie są największym darczyńcą pomocy humanitarnej na świecie – powinny odgrywać czołową rolę w propagowaniu międzynarodowych rozwiązań tych problemów. Zasadnicza pomoc humanitarna jest kluczowym filarem działań zewnętrznych UE, wyraźnie określonym w traktatach i konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej, a także ważnym elementem zdolności UE do propagowania jej wartości na całym świecie. W związku z powyższym Komisja Europejska opublikowała w marcu 2021 r. komunikat „Operacje humanitarne UE: nowe wyzwania, te same zasady”.

W komunikacie określono, w jaki sposób UE i jej państwa członkowskie, w drodze współpracy z różnymi partnerami humanitarnymi i innymi darczyńcami, mogą sprostać temu wyzwaniu. Zaproponowano w nim szereg inicjatyw, podzielonych na dwa główne obszary: „Zaspokajanie potrzeb oraz ograniczanie luki w finansowaniu” oraz „Wspieranie środowiska sprzyjającego pomocy humanitarnej”. W ramach każdego z tych szerokich obszarów określono konkretne cele i zaproponowano kluczowe działania, które należy wdrożyć, aby zrealizować poszczególne cele. Komunikat z 2021 r. stanowi zatem szeroko zakrojoną analizę złożonej sytuacji humanitarnej oraz działań, dzięki którym UE mogłaby wzmocnić swoją reakcję i osiągnąć pozycję lidera w światowej społeczności humanitarnej.

To sprawozdanie z własnej inicjatywy ma być odpowiedzią Parlamentu Europejskiego na komunikat, a zarazem ma dostarczać politycznych wskazówek na temat tego, jak wcielić w życie ambitne założenia zawarte w komunikacie. Celem sprawozdania jest przedstawienie zaleceń politycznych dotyczących ogólnych operacji humanitarnych UE (realizowanych zarówno przez Komisję, jak i państwa członkowskie), nie zaś omawianie konkretnych kryzysów humanitarnych, którym Parlament będzie nadal poświęcał szczególną uwagę w toku odpowiednich działań, począwszy od wymiany poglądów, a skończywszy na rezolucjach plenarnych.

Sprawozdanie pojawia się ponadto w odpowiednim momencie, aby zareagować na komunikat Komisji, a także na konkluzje Rady w tej sprawie z maja 2021 r., i umożliwi Parlamentowi określenie priorytetów strategicznych i zaleceń politycznych dotyczących pomocy

humanitarnej UE przed pierwszym Forum Humanitarnym UE, które zostanie zorganizowane w styczniu 2022 r.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	9.11.2021
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 2 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Anna-Michelle Asimakopoulou, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Marc Tarabella, Tomas Tobé, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Barry Andrews, Frances Fitzgerald, Marlene Mortler, Maria Noichl, María Soraya Rodríguez Ramos, Caroline Roose

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

20	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Frances Fitzgerald, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
RENEW	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser, Maria Noichl, Marc Tarabella
THE LEFT	Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok

2	0
ECR	Beata Kempa
ID	Gianna Gancia

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się